

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ.

ਫੁਲ ਬੈਚ

ਐਸ.ਐਸ.ਰੰਧਾਵਾਲੀਆ ਸੀ.ਜੇ., ਆਈ.ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ. ਪਵਾਂਡੀ, ਜੇ.ਜੇ.

ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਲਤੀ. 1981 ਦਾ ਨੰਬਰ 4022-M.

ਮਾਰਚ 30, 1982. ਆਰ

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (1974 ਦਾ 11)—ਧਾਰਾ 173 ਅਤੇ 482—ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (1860 ਦਾ XLV—ਸੈਕਸ਼ਨ 405 ਅਤੇ 406— ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ (1961 ਦਾ XXVHI)—ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਤੋਂ

340

I.L.R. Punjab and Haryana

(1982)2,

6- ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ

Vinod Kumar Sethi and others v. The State of Punjab and another
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਤੀ - ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ - "ਕੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਅਧੀ ਜਾਂਚ - ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰਵ ਲੋੜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ—ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ—ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ—ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਾਜ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਤੋਹਫੇ—ਕੀ ਉਸ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਪੱਤੀ ਬਣਦੀ ਹੈ—ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸੰਹਿਤਾ—ਕੀ ਤਿਆਸ ਨੇ ਅੰਤਰਧਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ—ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ—ਕੀ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 405/406 ਦੇ ਆਮ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ—ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਬਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ - ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਦਾਜ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਤੋਹਫੇ ਵਾਪਸ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ - ਅਜਿਹੇ ਲੇਖ - ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਜੁਰਮ - ਕੀ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਕੰਬਲ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਪਰੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਉਚਿਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਅਨੁਵਾਹ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ 'ਚਾਈਨਾ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਬਲਦ' ਦੀ ਕਹਾਵਤ ਵਾਂਗ ਵਰਤਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਹੋਰ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੈਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਪਦੰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਸਪੈਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੀਬਿਤ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਜਾਂਚ (ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼-ਪਤਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ। ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;

- (i) ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ, ਭਾਵੇਂ *tpjt* ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ (ਇੱਕ ਕਾਗਨੀਜ਼ੇਬਲ ਅਪਰਾਧ;
 - (ii) ਜਦੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੇ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਅੱਗੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ;
- /
- (iii) ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨਾ; ਅਤੇ
 - (iv) ਇਹ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਿਸੇ ਸੰਦੇਹਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਯਕੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। (ਧਾਰਾ 12, 13 ਅਤੇ 20)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਾਜ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਤੋਹਫਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਲਕੀਅਤ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ -

ਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਲਕੀਅਤ ਇਸ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ ਔਰਤਧਾਨ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਔਰਤਧਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਵੱਖਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅੱਜ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਾਜ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਤੋਹਫ਼ੇ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਹੁਣ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਇੰਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਾਜ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਲਾੜੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਇਹ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ- ਸਹੁਰਾ ਪਰਿਵਾਰ, ਉਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਉਸ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੋਹਰਾ ਹੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪਲ ਪਤਲੀ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਅਲੋਪ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਉਹ ਇਸ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਅੱਧਾ ਹੱਕ ਗੁਆ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਂਝੀ ਮਾਲਕ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ, ਮੈਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ, ਸਿਧਾਂਤ ਜਾਂ ਤਰਕ ਦੁਆਰਾ ਦੂਰੋਂ ਵੀ ਵਾਜਿਬ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਾਲਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਕਵਰ*¹ ਪੁਨਰ ਅਤੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਤੱਥ (ਪਾਰਸ 25 ਅਤੇ 26) ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗੀ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੀਹਿਤਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਔਰਤਧਨ ਦੀ ਇਕਾਗਰਤਾ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਸੁਕਸ਼ਨ ਐਕਟ ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਲਕ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਚੇ ਪੈਦਲ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਪਰਾ 35)।

ਦਹੇਜ਼ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1961 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਜ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਹੁਣ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਜ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਲਈ ਇੱਕ ਤਰਕਹੀਣ ਹੈ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਜੇ ਵੀ ਵਿਆਹ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸੌਂਪਣ ਜਾਂ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ - ਵਿਚਾਰ ਵਚਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਦੂਰ ਤੋਂ ਓਵਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਉਹੀ ਸਮੂਹ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਵਿਆਹ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਅਰਾਮਦਾਇਕ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਅਤੇ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਹੇਜ਼ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 406 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਇੱਕੋ ਸਮੂਹ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਖੜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। (ਪਰਾ 39)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀਆਂ ਚਲਣਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ

Vinod Kumar Sethi and others v. The State of Punjab and another
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਵਿੱਚ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਉਪ-ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਮਰਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੌਂਪਣਾ ਜਾਂ ਗੁਜ਼ਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਿਖਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਸੌਂਪਣ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਵਰਚਰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪੂਰਵ-ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਦੰਡ ਸੀਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ ਦੇ ਮੂਲ ਤੱਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਇੱਕ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਪਤੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸਲਈ, ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਘਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਿਖਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਔਲਵ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਤੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਦਾਜ ਉੱਤੇ ਸੌਂਪਣ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਆਸਾਨ ਧਾਰਨਾ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਇੱਕ ਚੇਤੰਨ ਕਾਰਜ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕਾਰਨ,

ਉਕਤ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਖੜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਆਹ ਦੇ ਬੰਧਨ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਿਖਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

(ਪਾਰਾ 56 ਅਤੇ 57)।

ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਆਰ. ਈ.ਐਮ.ਟੀ. ਕਮਲ ਰਾਣੀ CY _ 1963 PLR 667. <
-----ਉਵਰਰੂਲਡ।

ਭਾਈ ਸ਼ੇਰ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਐਨ.ਐਸ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਰਿੰਦਰ ਕੌਰ
1978 PLR 737

ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਧਾਰਾ 48 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ? ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਰਾਹਤ ਮਾਵ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ,

(n^ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੈਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਐਮਐਮਏ ਵਜੋਂ ਧੋਤੇ ਗਏ ਨਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੈ।

fb) ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਐਨਪੀਐਨਡੀਪੀਪੀਸੀਯੂ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ;

(c) ਉਹ ਛੋਟ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਯੂਲਿਨ ਤੋਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੋਨੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

(ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀਨੀਆ ਦੇ ਜੱਜ ਬੋਨਬਲਪ ਮਿਸਟਰ ਜੇ^ਇਸਟਿਕੋ ਐਮ ਐਮ-ਪੁੰਡੀ ਮਿਤੀ ਮਾਰਚ 1981 ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ, ਮਿਸ. 5119-ਡਬਲਯੂ 1980 ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜੀਨੈਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 30 ਅਕਤੂਬਰ, 1981 ਨੂੰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ, ਜਸਟਿਸ ਐਮ.ਐਮ. ਪੁੰਡੀ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੁੜ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾ-ਵਾਲਾ ਮਾਨਯੋਗ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਾਐਫਸੀ" ਆਈ.ਐਸ. ਤਿਰਾਨਾ ਅਤੇ ਬੋਨੀ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਐਮ.ਐਮ. ਪੁੰਡੀ ਨੇ 30 ਮਾਰਚ 1982 ਨੂੰ ਸੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜੁੜੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸਿਨੋਲੋ ਜੁੜੇ ਨੂੰ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ)।

ਐਮਸੀ ਭੰਡਾਰੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ .

ਕੇਐਸ ਥਾਪਰ ਕੇ ਜੀ ਭਗਤ MI ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਐਸ.ਕੇ. ਟੈਂਕ, ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਵਕੀਲ), - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐਮਜ਼ੋਐਸ ਸੇਠੀ, ਵਧੀਕ ਏ.ਜੀ. ਰਾਜ ਲਈ .

A- 8. ਰੂਪਾ! ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

&. ਐਸ. ਅੰਪਵਾਹਾ, ਸੀ.ਜੇ.-

1. ਕੀ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬੰਧਨ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਦਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਬਾਰਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ? . ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗੀ ਬਰਾਬਰ (ਜੇਕਰ ਹੋਰ ਨਹੀਂ) ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਹੈ - ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

2. ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ 1981 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਲਤੀ ਨੰਬਰ 4022 ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ— ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਸੇਠੀ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਾ ਪਤੀ, ਸੱਸ ਅਤੇ ਸਹੁਰਾ ਹਨ। ਵੀਨਾ ਰਾਣੀ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਸੇਠੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਵੀਨਾ ਰਾਣੀ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਵੈਦਿਕ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 28 ਜਨਵਰੀ 1979 ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਚੱਲਿਆ ਅਤੇ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1980 ਨੂੰ, ਵੀਨਾ ਰਾਣੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ, ਬਠਿੰਡਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਬੰਧਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗਹਿਣੇ, ਕੀਮਤੀ ਕੱਪੜੇ, ਫਰਨੀਚਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਘਰੇਲੂ ਸਮਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭਾਰੀ ਤੋਹਫਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। 21,000 ਉਸ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਸੱਸ ਤੋਂ ਵੀ ਦਾਜ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ। ਉਸਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਦਾ ਪੂਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਔਰਤਧਾਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨੂੰਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ*' ਅਤੇ 'ਐਸ' ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹਨ। 'ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ. ਉਦੋਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਦਾਜ ਲੈਣ ਲਈ ਉਸ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮੰਗਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਘਰੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਨਵਰੀ 1981 ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਉਸ ਦੇ ਦਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਮਾਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਪੱਤੀ ਜੋ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਦਾਜ ਦਾ ਗਲਤ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਥਾਣਾ ਕੋਰਟਵਾਲੀ, ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਧਾਰਾ 406, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੁਰਮ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

Vinod Kumar Sethi and others v. The State of Punjab and another
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

3. ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਤਿੰਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ 2 ਜੁਲਾਈ, 1981 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਬਾਣੇ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਦਿਨ ਦਾ ਰਿਮਾਂਡ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਸੱਦਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। 1,00,000 (ਇੱਕ ਲੱਖ) ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਿਰਫ -ਰੁ. ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਸਕੇ। 50,000 ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 30 ਤੋਲੇ ਸੋਨਾ ਵੀ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ / ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸ਼ਰੇਆਮ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੱਸਦਿਆਂ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ।

4. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਮੇਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਪੁੰਛੀ ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਜੋ ਇਕੱਲੇ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 6 ਮਾਰਚ, 1981 ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਪਸ਼ਟ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵੱਡੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਫੁਲ ਬੈਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

5. ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਫੁਟਕਲ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਟਿਸਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸਿਰਫ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ। ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ©f ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਚਲਾਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪੜਾਅ ਨਹੀਂ ਆ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਾਹ ਵਿਧਾਨਕ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਲੰਬੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰ। ਨਟ-ਸ਼ੇਲ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੌਹਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ (1), ਕੁਰੁਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (2), ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜੇ.ਏ. ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੀ. Saldanha ਅਤੇ ਹੋਰ (3).

6. ਇਸ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੰਨੰਬਰਲ ਖੇਤਰ ਮੌਜੂਦ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ res<-ਇਟੋਗਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਨੁਕਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੈਂ ਸਰਾਏ ਬੇਓਪਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ, (4) ਵਿੱਚ ਇਕ ਪਿਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ: -

'ਸੈਕਸ਼ਨ 561-ਏ, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦੇ ਲੰਬਿਤ

ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 173, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?"

ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਨੂੰਨ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਜੂਦ ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਕੁਝ ਰੁਕਣ ਵਾਲਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ: -

"* * *. ਨਿਏਟਰ ਦੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ, ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ। ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ,

- (2) ਏ.ਜੇ.ਆਰ. 1977 ਐਸਸੀ 2229.
- (3) ਏਆਈਆਰ 1980 ਐਸ.ਸੀ. 236.
- (4) 1970 ਕਰ. ਐਲ ਜੇ, 720

ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੀਮਤ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਬਲਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਦੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ *ਖਵਾਜ਼ਾ ਨਜ਼ੀਰ ਅਹਿਮਦ ਦੇ ਕੇਸ (5)* ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਵਲ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਕੋਲ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਂਚ ਟਾਈਗੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।"

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਹਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ *ਸਰਾਏ ਬੇਓਪਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕੰਬਲ ਪੱਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਅਸਲ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅੰਤਮ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਜਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

7. ਹੁਣ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੁੱਢਲੀ ਨਿਰਭਰਤਾ *ਜਹਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅੰਤਮ ਪੈਰੇ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ:-

“ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਾਂਗੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 561-ਏ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ- ਮੈਚਿਓਰ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦੇ ਕੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਛੋਟੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ,

Vinod Kumar Sethi and others v. The State of Punjab and another
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ।

ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ * ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ

(5) AIR 1945 P.dT

~

ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਯੋਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚਿਓਰ ਦੇਵੇਂ ਹੀ ਹੋਣਗੇ।

8. ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵੱਲ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਟੈਂਡ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਹਾਨ - ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਪੂਰਨ ਅਤੇ ਲਚਕਦਾਰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਉੱਡਣਾ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਹੀ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਹਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬੈਚ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਸਲ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਸਹੀ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਚੋਰੀ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣ ਦਾ ਜੁਰਮ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਤੰਬੂਆਂ ਨੂੰ ਨੇੜਿਓਂ ਤੋਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚਲੇ ਤੱਥ, ਜੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਕਾਗਨੀਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ - ਪਰਿਪੱਕ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅੰਤਮ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ, ਜੇ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਮੂਰਤ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗਤਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ. ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਚਲਾਨ ਦਾਇਰ ਹੋਣ ਤੱਕ ਅਯੋਗ ਜਾਂ ਪ੍ਰੀ-ਪਰਿਪੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਇਨ ਬਨਾਮ ਯੇਥੇਮ (1901) ਏਸੀ 495 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੁਧਾਂਸੂ ਸੇਖਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੈ, (6), ਇਹ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਰਣੇ ਤੋਂ ਇੱਥੇ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਵਾਕ ਕੱਢਣਾ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਕੰਮ ਹੈ। ਜਹਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਹੀ ਅਨੁਪਾਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ 'ਤੇ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਜੁਰਮ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਦੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

9. ਜੇ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਹੋਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਭਾਰੀ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ: -

“ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੈਰਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ

(6) ਏਆਈਆਰ 1988 ਐਸਸੀ 547.

ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ 482, ਇਹ ਇੱਕ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਰਡਨ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਨਹੀਂ

ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੀਬਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਤਰਕ ਜਾਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਬੀ ਟ੍ਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ, ਚੌਕਸੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ”

ਉਪਰੋਕਤ ਅਹਾਤੇ 'ਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੁੱਲ ਹਾਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਾਮਲਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ। ਮੈਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧੂਰੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਅਫਸੋਸ ਹੈ। ਇਹ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਪੁਲਿਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਗਣਿਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

10. ਫਿਰ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜੇ.ਏ.ਸੀ. ਸਲਦਾਨਹਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ, (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਦੇਸਾਈ, ਜੇ. ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਮਾਬੱਧ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਖੋਜ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਖਵਾਜਾ ਨਜ਼ੀਰ ਅਹਿਮਦ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਗਿਣਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਚੰਗੀ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਪੂਰਨ ਅੰਤਰ-ਵਿਧਾਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

11. ਉਪਰੋਕਤ ਉਦਾਹਰਣ ਨਾਲ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਵਾਲੀ ਸਾਂਝੀ ਲਕੀਰ ਖਵਾਜਾ ਨਜ਼ੀਰ ਅਹਿਮਦ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਾਇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਾਰਡ ਟਾਰਟਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੈ। (ਸੁਪਰਾ)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੋ ਖੁੰਝ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪੂਰਨ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਪਵਾਦ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:-

"...ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਜਾਂਚ

Vinod Kumar Sethi and others v. The State of Punjab and another
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਨਿਊਜ਼ਮ, ਜੇ. ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਏਆਈਆਰ 1938 ਮੈਡ. 129. ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ *ਖਵਾਜਾ ਨਜ਼ੀਰ ਅਹਿਮਦ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 409, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 420, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਜਾਂਚ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਵਾਜ਼ਬ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਕੇਸ, *ਮੁੜ- ਟੀ. ਤਿਰੂ- ਮਲਾਈ (7)*; *ਮੁਦਲੀਆਰ*, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਨਿਊਜ਼ਮ, ਜੇ. ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ: -

“...■..ਕਿਉਂਕਿ ਰੋਕਥਾਮ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਲਾਜ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਬੇਤੁਕੇ ਅਤੇ ਥੁੱਕੇ ਅਪਰਾਧੀ ਪੱਖੀ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ, ਜੋ ਭਾਵੇਂ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ.. ..”

12. ਉਪਰੋਕਤ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਮ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਸਰਾਏ *ਬੇਓਪਾ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

7. ਏਆਈਆਰ? 1938 ਮਦਰਾਸ 129. ~

Vinod Kumar Sethi and others v, The State of Punjab and another
(S, S. Sandhwalia, C.J.)

ਸਵੇਰੇ 1 ਵਜੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਬਾਈਡਿੰਗ ਪੂਰਵ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਡਿਕਲੇਨ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਕੰਬਲ ਪੱਟੀ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਦਾ ਫਿੱਕਾ।

13. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਾਵਧਾਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਨੋਟ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਅਨੁਵਾਹ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਕਹਾਵਤ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਚੀਨ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਬਲਦ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਹੋਰ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਰਪੀ ਕਪੂਰ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੈਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ , (8)- Pt ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ (ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ) ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। *ਖਵਾਜਾ ਨਜ਼ੀਰ ਅਹਿਮਦ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰ)* ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਚੇਤਾਵਨੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ , ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੀਹਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਂਤ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਥੋਪਦਾ ਹੈ।

14. ਫਿਰ ਕੋਈ ਪੁੱਛ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼-ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਖੌਤੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੂਰਵ-ਲੋੜਾਂ ਕੀ ਹਨ? ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਐਚ 54 ਕਾਗਨੀਜ਼ੇਬਲ ਓਐਸਜ਼ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਗਲੀ ਧਾਰਾ 155 ਗੈਰ-ਗਿਆਨਯੋਗ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 156 ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ~?8)^IR 19601TC.^

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਮਝੌਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

¹⁴ S. 157 (1) ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੂਚਨਾ ਤੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 156 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜੇਗਾ। ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ, ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼

Vinod Kumar Sethi and others v. The State of Punjab and another
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਅਫਸਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰੇਗਾ। ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ, ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਲਈ;

ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਹੱਈਆ .. ,. .. *

15. ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਰਥਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦ ਰੇਖਾਬੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਲੋੜ ਹੈ। ਧਾਰਾ 156 ਅਤੇ 157 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਇੱਕ ਗਿਣਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ' ਦੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਾਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਜਦੋਂ ਸੱਚ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗਾ।

16. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹ ਅਕਸਰ ਦੁਹਰਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਇੱਕ ਹੈ

ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਅਟੱਲ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਖਵਾਜਾ ਨਜ਼ੀਰ ਅਹਿਮਦ, (ਸੁਪਰਾ)
ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ :-

" ਪਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਰਸੀਦ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜਾਂਚ ਦੀ ਗਤੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ, ਜੇ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਾਲ ਕਥਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ.."

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਈ ਵਾਰ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਖੇਪ ਅਤੇ ਅਢੁਕਵੇਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁਸ਼ਤੈਦੀ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਇਨ-ਅਪਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਜੇ ਕੋਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜੂਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਇੰਨੀ ਅਕੁਸ਼ਲ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ

ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਅਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨਿਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਕੱਲੇ ਕਾਰਕ ਕਿ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਕ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸਦੀ ਅਗਲੀ ਤਫ਼ਤੀ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਨੋਟਿਸਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਕਈ ਵਾਰ ਇੱਕ ਬਰਫ਼-ਬਰਗ ਦੀ ਨੋਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਡੂੰਘੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਮੂਹ ਦੀ ਖੋਜ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਬੈਚ ਨੇ ਸਰਾਏ ਬੇਓਪਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੋਕਲਕੋਵਿੰਗ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਸੀ:-

“ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ- ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਲਓ ਜਿਥੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੜਕ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲਾਸ਼ ਮਿਲੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸੱਟ ਦਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਅੰਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਲਾਸ਼ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਹੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੁਣੇ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਭਰ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਅਰੰਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਤ, ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਜਾਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਕਤਲ ਜਾਂ ਕਤਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਦਲੀਲ, ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸਯੋਗ ਜੁਰਮ ਦੇ ਕਮ* ਮਿਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਂਚ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-ਵਰਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 561-ਏ, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਨਾ ਹੀ ਕੋਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੈ ।

17. ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਨੁਕਸਦਾਰ ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਗੁਪਤ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਬਾਅਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਸੱਚਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਗਨੀਜ਼ਬਲ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਇਹ ਉਦੋਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਕੱਲਾ ਇਹ ਕਿ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੇਟੈਂਟ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ

Vinod Kumar Sethi and others v. The State of Punjab and another
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ- ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਿਣਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਅਪਰਾਧਕ ਸਮੱਗਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇੱਕ ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ. ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਸ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਪੂਰਕ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ। ਇਹ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਨਾਲ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਸਬੂਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਸਪੀ ਜੈਸਵਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਨੇ ਧਾਰਾ 561-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਡਾਇਰੀ ਸਮੇਤ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ - ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਨ। - ■ '।

18. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ, ਇਹ ਉਭਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਵਪਾਰਕ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦਾ ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਗਿਣਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਵਾਜ਼ਬ ਸ਼ੱਕ 'ਤੇ ਟਿਕੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 154, 156 ਅਤੇ 157 ਵਿੱਚ ਟਿਕੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਰਵਿਘਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਇਕ ਕਾਗਨੀਜ਼ੋਬਲ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਸੰਕੋਤਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਖਵਾਜਾ ਨਜ਼ੀਰ ਅਹਿਮਦ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਤੁਰੰਤ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਖਤਰਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ - ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ।

19. ਫਿਰ ਵੀ ਸਵਾਲ ਇਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ - ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੱਥ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਖਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ

ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਕਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਗਿਣਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਜੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ੁੱਧ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਗੌਰਖਪੁਰ ਦੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਐਸ.ਐਨ. ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਬਿਪੇਨ ਕੁਮਾਰ ਤਿਵਾੜੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ, (9) ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਿਕ

ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 159 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪਾਅ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਹੇਠਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:-

“ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋ ਸੀਡਿਊਰ ਦਾ ਕੋਡ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਵਿਘਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਲਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੀਵਿਯਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੁਕਮ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। *

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਐਪਲੀਟਿਊਡ ਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐਲ . ਮੁਨੀਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (10) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

" ਇਸ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(OPAIR 1970 sJTS'e'

(10) (1977)2 SCC 699.'

Vinod Kumar Sethi and others v. The State of Punjab and another
(S, S. Sandhwalia, C,J.)

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਬਚਤ, ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਲੂਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਤੰਗ-ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਅਤਿਆਚਾਰ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਘਟਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਰਦਾ ਆਬਜੈਕਟ ਇੱਕ ਲੰਗੜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ, ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਟਿੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਗੇ। ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰੇ ਹਨ - ਟੀਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਰੇ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚੇ ਹਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਿਆਂ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਲੋੜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪਰਜਾ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝੇ ਬਿਨਾਂ, ਚੌੜਾਈ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਰੂਪ। * * *

ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ,

"...- ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਚਾਰਾਂ iHary ਨੂੰ ਕੇਸ ਤੋਂ ਕੇਸ ਤੱਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਿੰਨਾ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 462 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਟਰੇਟ-ਜੈਕਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਖਤ ਫਾਰਮੂਲਾ।"

2D, ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ (ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕੰਬਲ ਪੱਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਪਾਵਰ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

- (i) ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸੱਚ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਕਾਗਨੀਜ਼ੇਬਲ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ;
- (ii) ਜਦੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਅੱਗੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ;
- (iii) ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ; ਅਤੇ
- (iv) ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸੰਦੇਹਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੋਵੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਫਿਰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ-

21. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬ੍ਰੈਸ਼ਹੋਲਡ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ (ਮੁਕੱਦਮੇ ਜੋ ਅਜੇ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹਨ) ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਣ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਸਬ- ਟੈਸ਼ੀਅਲ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੂਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਘਰ ਦਾ ਇੱਕ ਉਦਾਸ ਤਮਾਸ਼ਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘੇਰਿਆ

ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਲੀਲ ਦਾ ਮੂਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਪਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੌਂਪਣ ਜਾਂ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਆਹ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹੁਤਾ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਲੋੜ, ਧਾਰਾ 406, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਉਹ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿੰਨੇ ਵਜੋਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਠੋਰ ਚੱਕੀ।

22. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਕੋਡਬੱਧ ਜਾਂ ਹੋਰ। ਇਸ ਲਈ, ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਐਸ. ਥਾਪਰ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਤਿਅੰਤ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ

ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਮੂਲ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ - ਪਤਨੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਹੈ ਜਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਮਲਕੀਅਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੈਂਤੜੇ 'ਤੇ ਆਰਾਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਦਾ ਦਾਜ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਯੁਕਤ ਮਲਕੀਅਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਟ-ਸ਼ੈਲ ਵਿੱਚ, ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਛੁਪਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ।

(22-ਏ) ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਾਦ ਸਿਰਫ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਖੰਡਨ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਥਿਰ ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਅਜੀਬ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਉਸ ਕਾਲੇ ਯੁੱਗ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁਦ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਪੁਰਾਤਨ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਰੁਚੀ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਅੱਜ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਤਿਅੰਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ ਪਦੇਯਾਰੀ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। v.

Vinod Kumar Sethi and others v. The State of Punjab and another
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਵਿਰਸਾਮੀ ਪੈਦੇਯਾਚੀ, (11), ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ: -

“ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ, ਇਸ ਲਈ, ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ- ਕਿ ਕਵਰਚਰ ਦੌਰਾਨ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਹਿੰਦੂ ਜਾਅ ਵਿਚ ਉਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ; ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਸੱਚ ਹੈ. ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ

(II) 1866–1868 ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 272।

ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਨਸਿਫ਼ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਵਜੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਸਟ੍ਰੋਜ਼ਜ਼ ਮੈਨੂਅਲ (ਸੈਕਸ਼ਨ 146) ਨੂੰ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਸਮਿਤੀ ਚੰਦਰਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਇਤਰਾਜ਼ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਲੇਖਕ ਅਸਹਿਮਤ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਬੇਰੋਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਹ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤੱਥ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਦਾ ਤੱਥ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਮਰਦ ਵਾਂਗ ਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

23. ਸ੍ਰੀ ਥਾਪਰ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਾਂਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦੁੱਤੀ ਕੰਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਇਸ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਿਸਾਲ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਅਤਿਅੰਤ ਰੁਖ ਦੇ ਕੰਢੇ ਤੋਂ ਹਟ ਗਈ। ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਾਲਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਪਣੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਨੇ ਦਾਜ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ 'ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ' ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਤੋਹਫ਼ੇ ਲਾੜੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦਾਜ ਜਾਂ ਇਹ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਤੋਹਫ਼ੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਰਾਦੇ ਸਨ, ਹੋਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਮਝੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਦਾਜ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਤੋਹਫ਼ੇ ਔਰਤਧਾਨ ਸਨ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਗਏ, ਜਿਸ ਪਲ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਜਾਂ ਸਹੁਰੇ ਦੇ ਘਰ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੋ .

24. ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਖੜੇ ਹੋਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਾਲਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦਾਜ ਜਾਂ ਰਵਾਇਤੀ ਤੋਹਫ਼ੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸਨ ਜਾਂ ਇਕੱਲੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ? ਜਾਂ ਜੇਕੇ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ 'ਦਾਜ' ਦੇ ਆਮ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਕਲਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਜੋ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਲਾੜੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਲਕੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਗਹਿਣੇ

ਲਾੜੀ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਪਹਿਨਣ ਲਈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕੱਪੜੇ, ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਨਕਦ ਰਕਮ, ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਵਿਧੀਵਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੋਟਰ ਕਾਰ, ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਜੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਦਾਜ ਉਭਾਰਨਾ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਜ ਦੀਆਂ ਇਹ ਧਾਰਾਵਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਿਰਫ ਤੱਥ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੰਡ ਦੇਵੇਗਾ। ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ.

25- ਹੁਣ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਾਜ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਔਰਤਧਾਨ' ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾੜੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਮੂਲ ਸਰੋਤਾਂ ਵੱਲ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਮੁੱਲਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੰਮ ਵਿਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟਿਸ ਕਾਫੀ ਹੈ: -

*. ਸਮਿਤੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੁਰਾਤਨ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤਾਂ :-
ਮਨੂੰ ਨੇ ਛੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਤੀਰਥਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ: -

1. ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੋਹਫ਼ੇ, ਕਾਤਯਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਗਨੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੋਹਫ਼ੇ ਜੋ ਕਿ ਵਿਆਹ (ਅਧਿਅਗਨੀ) ਦਾ ਗਵਾਹ ਹੈ।
2. ਲਾੜੀ ਦੇ ਜਲੂਸ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੋਹਫ਼ੇ, ਯਾਨੀ ਕਾਤਯਾਨਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਲਾੜੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਉਸਦੇ ਪਤੀ, (ਪਦਵੰਦ-ਨਿਕਾ) ਤੱਕ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
3. ਪਿਆਰ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਤੋਹਫ਼ੇ, ਅਰਥਾਤ, ਕਾਤਯਾਨ ਨੂੰ ਮਾਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਸਹੁਰੇ ਅਤੇ ਸੱਸ (ਪ੍ਰੀਤੀਦੱਤ) ਦੁਆਰਾ ਪਿਆਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਜੋ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਦਾ ਸਮਾਂ (ਪਦਵੰਦਨਿਕਾ)।

4. ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਤੋਹਫ਼ੇ.
5. ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਤੋਹਫ਼ੇ।
6. ਇੱਕ ਭਰਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਤੋਹਫ਼ੇ.

ਸਾਰੇ ਟੀਕਾਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਬਕਾਵਟ ਭਰੀ ਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ-

1. ਇੱਕ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸੁਪਰਸੈਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੋਹਫ਼ੇ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਉਸਦੀ

Vinod Kumar Sethi and others v. The State of Punjab and another
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕੈਥਿਵੇਦਾਨਿਕਾ ਲੈਣ ਦੇ ਮੌਕੇ)।

2. ਤੋਹਫੇ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਅਰਥਾਤ, ਕਾਤਯਾਯਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ (ਅਨਵਧੇਯਕ) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।
3. ਸੁਲਕਾ, ਜਾਂ ਵਿਆਹ-ਫੀਸ, ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
4. ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਤੋਹਫੇ।
ਵਿਸ਼ਨੂੰ (ਦੁਲਹਨ ਦੇ ਜਲੂਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਤੋਹਫਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਸ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ,"

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਤੋਂ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੇ ਦਾਜ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਪੂਰਵ-ਭੋਜਣ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਲਕੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਲਕੀਅਤ ਇਸ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰਧਨ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ ਜੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬਰਾਬਰੀ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਡ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਨੂੰ (ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਸਟ੍ਰਿਯਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਅੱਜ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਾਜ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਤੋਹਫੇ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੋਹਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

<

26. ਹੁਣ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਇੰਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਾਜ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਲਾੜੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਜਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ। -ਲਾਅ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ, ਉਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਉਸ ਨੂੰ ਵੰਡ ਲਵੇਗਾ। ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ

ਪਤਨੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਤਲੀ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਅਲੋਪ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਹੱਦ ਪਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਕਿ (ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਅੱਧਾ ਹੱਕ ਗੁਆ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮਾਲਕ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ, ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ, ਮੈਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ, ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਜਾਂ ਤਰਕ ਦੁਆਰਾ ਦੂਰੋਂ ਵੀ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ- ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਆਹ ਦਾ ਖਤਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਾਲਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸਦੀ ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਮਾਲਕੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਕਵਰੇਜ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਤੱਥ। ਇਸ ਲਈ, ਸ੍ਰੀ ਥਾਪਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਬੇਕਾਰ ਹੈ।

27. ਹੁਣ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਆਮ ਦਲੀਲ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਗ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ, ਇਹ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ

ਕਿ ਦਾਜ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਿਚਲੇ ਉਹ ਲੇਖ ਜੋ ਜੋੜੇ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਕਦੇ ਵੀ (ਪਤਨੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ) ਦਾ ਸਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਲੇਖ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਪਤਨੀ ਦੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਸੰਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਰਹਿਣ ਲਈ ਫਰਨੀਚਰ ਅਤੇ ਖਾਣੇ ਦੇ ਕਮਰੇ, ਰਸੋਈ ਦੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਬਿਸਤਰੇ, ਆਦਿ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਵਿਆਹ ਦੇ ਅਸਲ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਤੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

28. ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਦਹੇਜ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਭੇਦ ਦੀ ਇਹ ਰੇਖਾ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜੋੜੇ ਦੁਆਰਾ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਭੋਗ ਲਈ ਹਨ, ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕ ਆਮ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫਲੌਸ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਰੰਗਤ ਹੈ, ਇੱਕ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਇਸਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇਗਾ। ਜੇ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਲਾੜੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਾਜ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

- (i) ਦੁਲਹਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਉਸਦੇ ਨਿੱਜੀ ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲੇ ਕੱਪੜੇ ਆਦਿ,

(ii) ਦਾਜ ਦੇ ਲੇਖ ਜੋ ਵਿਆਹ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ;

(iii) ਪਤੀ ਜਾਂ ਸਹੁਰੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲੇਖ।

r ਸਪੱਸ਼ਟ

ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹ ਤੋਹਫ਼ੇ ਅਤੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਜੋ ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਤੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਲਈ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਲਾੜੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਸਹੁਰੇ ਵੱਲੋਂ ਦੁਲਹਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਰਵਾਇਤੀ ਤੋਹਫ਼ੇ ਆਦਿ ਉਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਲਾੜੀ ਦੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮੁੱਢਲੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਸਹੁਰੇ-ਸਹੁਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਸ਼੍ਰੇਣੀ (ii) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਦੇ ਲੇਖ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਦੁਲਹਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਪਤੀ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਹੋਰ। ਮੇਰਾ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵੱਲ ਝੁਕਾਅ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਧਾਰਨਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਥ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਜੋੜੇ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮਾਲਕੀ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ- ਦਾਜ। ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਨੀ ਦੀ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਛੁੱਟੀ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਯੁਕਤ ਆਨੰਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਤੱਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਂਝੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਲਕ, ਦੂਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਯੁਕਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਉਸ ਨੂੰ ਮਲਕੀਅਤ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸੰਯੁਕਤ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ। ਮੈਨੂੰ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਸਲੂਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲੇਖ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਨਿਵੇਕਲੀ ਜਾਂ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਢੁਕਵੀਂ ਜਾਪਦੀ ਹੋਵੇ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਹ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਯੁਕਤ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਭੋਗ-ਵਿਲਾਸ ਪਤੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਵੈਧ ਸਪੁਰਦਗੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਸਾਂਝੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਅਨੰਦ ਨੂੰ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਛੁੱਟੀ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਮਾਲਕ ਦੀ, ਅਰਥਾਤ, ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਪਲ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਛੁੱਟੀ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਆਹ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਛੁੱਟੀ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

29. ਭਾਈ ਸ਼ੇਰ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਲਏ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼੍ਰੀ ਥਾਪਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੰਹਿਤਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।, Stridhana ਦੀ ਧਾਰਨਾ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ * ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਲਗਭਗ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਜੋੜੇ

ਦੀ, ਬਲਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਈ ਪਤੀ ਸਬੰਧਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਅਤੇ 1976 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਆਰਡਰ 32-ਏ ਦੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਡਰਲ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਪਰਿਵਾਰ.

30. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ *ਭਾਈ ਸ਼ੇਰ ਜਿਆਂਗ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਡੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਨ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

S. 27, “ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਫਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਪਤਨੀ।”

ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹਨ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਵਾਨ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ 'ਜੋ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ'। ਇਹ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਪਤਨੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋੜੇ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਹੈ ਜਾਂ ਔਰਤਧਾਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਤੇ ਉਹ ਇਸਦੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਦਰਅਸਲ, ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਨੂੰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਦਾ * ਉਹ ਵਿਆਹ, ਅਤੇ ਜੋੜੇ ਨਾਲ ਸੰਯੁਕਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਕਿ ਦਾਜ ਦੇ ਕੁਝ ਲੇਖ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਜੋੜੇ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਪਤੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਤੱਥ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਜ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਿਰਫ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 27 ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਇਸ ਨਿਯਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਔਰਤਧਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਅਸਮਰਥ ਕਰਦੀ ਹੈ।

31. ਨਾ ਹੀ ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ 32-ਏ ਦੀ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਵਿਵਸਥਾ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗੀ। ਆਰਡਰ 32-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਵਾਲਾ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਨਿਯਮ 6 ਆਰਡਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧ (ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਨਿਯਮ 2 ਨੂੰ ਇਸ ਆਰਡਰ ਦੇ 5 ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਹਨ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕੈਮਰੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਯਤਨ

Vinod Kumar Sethi and others v. The State of Punjab and another
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਭਲਾਈ ਮਾਹਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਮੁੱਢਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਹਨ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਔਰਤਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਦੂਰੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

32. ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵੱਲ ਵੀ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ 31 ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਦੂਰ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਲਈ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਉਪਬੰਧ (ਇਸ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਮੈਰਿਟ ਨੋਟਿਸ:-

*T4(1) ਔਰਤ ਹਿੰਦੂ ਦੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ,

ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ।

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ s ਇਸ ਉਪ-ਭਾਗ ਵਿੱਚ, 'ਸੰਪੱਤੀ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ - ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਸੰਪੱਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਫੇਫਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਹਿੰਦੂ ਵਿਰਸੇ ਜਾਂ ਯੰਤਰ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੰਡ ਵੇਲੇ, ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜਾਂ (ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਕਾਏ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੁਆਰਾ, ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਹੁਨਰ ਜਾਂ ਮਿਹਨਤ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਖਰੀਦ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਨੁਸਖੇ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਪੂਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਨੁਸਖੇ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਉਸ ਕੋਲ ਸਟ੍ਰੀਯਾਨਾ ਹੈ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਜਾਂ ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਡਿਕਰੀ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਾਂ ਫ਼ਰਮਾਨ, ਆਰਡਰ ਜਾਂ ਅਵਾਰਡ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਸੰਪੱਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

33. ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹਿੰਦੂ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਉਸ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਪੱਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਔਰਤਧਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਜਾਂ ਦਾਜ ਜਾਂ ਔਰਤਧਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚੰਦਰਮਾ ਲਈ ਰੋਣ ਵਾਲੀ ਕਹਾਵਤ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੰਧਨਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਹਿਤੀਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 'ਹਿੰਦੂ ਵੂਮੈਨਸ ਅਸਟੇਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀਮਤ ਮਾਲਕੀ ਦੀ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਧਾਰਨਾ ਸੀ। ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਮਰਦ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚੇ ਪੈਦਲ 'ਤੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਸਹਿਪਾਸ਼ੇਰੀ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

34. ਭਾਈ ਸ਼ੇਰ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿੱਚ ਕੌਮ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜ ਚੁਣੌਤੀ। ਵਰਿੰਦਰ ਕੌਰ (12) ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਨਪੜ੍ਹ ਅਤੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਪਤਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤੰਗੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਕਾਰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਲੋਚਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਸ਼ੇਰ ਜੰਗ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਦੇ ਅੰਤਰੀਵ ਕਾਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ। ਇਸ ਤਰਕ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ. ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੁਤਬੇ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਆਮ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੇ ਹੱਦਦਾਰ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਹੱਥ 'ਤੇ।

35. ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕੋਡੀਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਔਰਤਧਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿੰਦੂ ਮਰਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਜੇਕਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ।

36. ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1961 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਹੁਤ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, — ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 26 ਆਫ਼ 1976 ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਐਕਟ ਨੰ. 38 ਆਫ਼ 1978)। ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਦਾਜ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦੋਹਰੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 3 ਤੋਂ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਡੋਫਰੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਆਮ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਕਲਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਜ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਪੰਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਲੋੜੀ ਹੈ।

37. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ, ਦੋਹਰੇ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ (ਹਰਿਆਣਾ ਸੋਧ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਬਦਲਾਅ ਕਰਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(12) 1978 PLR 737

ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਛੂਤਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ :-

"2. ਦਾਜ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ,- ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, 'ਦਾਜ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਜਾਂ ਕੀਮਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ-

- (a) ਵਿਆਹ ਲਈ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਲਈ; ਜਾਂ
- (b) ਵਿਆਹ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ, ਵਿਆਹ ਦੀ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ;

ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ, ਪਰ

Vinod Kumar Sethi and others v. The State of Punjab and another
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਾਜ ਜਾਂ ਮੋਹਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਪਰਸਨਲ ਲਾਅ (ਸ਼ਰੀਅਤ) ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ 1.—ਸ਼ੰਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਨਕਦ, ਗਹਿਣੇ, ਕੱਪੜੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਜ ਦੇਣਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ—

ਵਿਆਖਿਆ 2.—‘ਮੁੱਲੀ ਸੁਰੱਖਿਆ’ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਉਹੀ ਅਰਥ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 80 ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਰੀਡਿੰਗ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮੂਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਾਜ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ (1) ਫਿਰ ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੋਹਫ਼ੇ ਸਿਰਫ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਜਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਹ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੂਰਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਲਈ ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਦਾਜ ਦੇਣ ਅਤੇ ਲੈਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ-ਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਇਸ ਬਿੱਲ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦਾਜ ਦੇਣ ਅਤੇ ਲੈਣ ਦੀ ਬੁਰੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਲਝਦਾ ਰਿਹਾ

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਢੰਗ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਹੈ, ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੁਆਰਾ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਕੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ LAM ਜੋ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਜ, ਜੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਲੋਕ ਰਾਏ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਬੁਰਾਈ ਦੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਮੰਗ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਬਿੱਲ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੱਪੜਿਆਂ, ਗਹਿਣਿਆਂ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਵਿਆਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਇਤੀ ਹਨ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ - ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 2,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

ਦਾਜ ਮਨਾਹੀ ਕਾਨੂੰਨ 'ਵਿਆਹ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਦਾਜ ਦੇਣ ਜਾਂ ਲੈਣ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਦੂਰ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਦਾਜ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਵਪਾਰੀਕਰਨ ਸੀ। ^

ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ^ਇਸ ਲਈ, ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ

ਮੁਕੁਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ nipping ਦੇ ਅਜੀਬ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ.

ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ^^ਮੌਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ

ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਆਮ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਅਰਥ ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

38. ਇਹ ਦਾਜ ਨਿਰੋਧਕ ਕਾਨੂੰਨ ^ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਵਾਇਤੀ ਤੋਹਫੇ ਦੇਣ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ, ਜੋ ਕਿ ਚਾਹਵਾਨ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਦੁਲਹਨ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤੋਹਫੇ ਖਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਤੋਹਫੇ ਜਾਂ ਦਾਜ, ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਤੋਹਫੇ ਦੇਣ ਦੀ ਇਹ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਪ੍ਰਥਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਪ੍ਰਥਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਹਿੰਦੂ, ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਦਹੇਜ਼ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਪਰਦੇਸੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਜ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਤੋਹਫੇ ਦੀ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਦੇਣਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ^hat ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਆਮ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਕੋਈ ਵੈਧਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

39. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੋਣ ਤੋਂ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਕਵਾਇਦ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸੱਚ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵੱਲ ਜਾਣਾ, ਇਸ ਲਈ, ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਯੋਗ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਘੋਰ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਵਿੱਤਰ ਨਿਯਮ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰੈਂਸ ਆਰਥਰ ਐਡਮਸਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਮੈਲਬੌਰਨ ਅਤੇ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਬੋਰਡ ਆਫ ਵਰਕਸ, (13) ਵਿੱਚ ਸੀਖਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਸਮਝਦਾਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਜਦੋਂ 'ਸਹਾਰਾ ਮਾੜਾ ਹੋਵੇ। ਹੋਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ।**

ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਜੈਨਾਰਾਇਣ ਰਾਮਕਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਮੋਤੀਰਾਮ ਗੰਗਾਰਾਮ, 14) ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

' ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਲੰਘਣਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ (ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

Vinod Kumar Sethi and others v. The State of Punjab and another
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਕਲਪਕ ਦਲੀਲ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਹੇਜ਼ ਪੋਰਹਿਬਿਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਹੈ।

(13) ਏਆਈਆਰ "1929 ਪੀਸੀ 1817 "

(14) ਏਆਈਆਰ 1949 ਨਾਗਪੁਰ 34.

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਜ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਰੀਡਿੰਗ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਦਾਜ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਲਈ ਇੱਕ *ਤਰਕਹੀਣ* ਹੈ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਵਿਆਹ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸੌਂਪਣ ਜਾਂ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ - ਵਿਚਾਰ ਵਚਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੈ 'ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਦੂਰੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਹੇਜ਼ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਉਹੀ ਸਮੂਹ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਵਿਆਹ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸੌਂਪਣ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਹੇਜ਼ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ।

40. ਹੁਣ ਉਪਰੋਕਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਕੇਵਲ ਆਪਣੇ ਦਾਜ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰਵਾਇਤੀ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਸਮੇਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਅਤੇ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਡੇਕ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਦੀ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਰੇਕ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦਾ ਅਸਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕੀ ਹੈ ? ਕੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੌਂਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਧਾਰਾ 405, IPC ਦੀ ਖਿੱਚ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗਾ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਟੀ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਗਾ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉਸ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਹੁਣ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

41. ਇਹ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਤੱਤ ਕੀ ਹੈ, *ਕੈਲਾਸ਼ ਵਤੀ ਬਨਾਮ ਅਯੁੱਧਿਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ*।

ਪਰ ਹੈਸ > (115) ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ: -

“ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸਾਰੇ ਸਭਿਅਕ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਦੀ ਧਾਰਨਾ

ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਦੁਆਲੇ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਰਵੇਜ਼ ਟਾਈ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ। ਘਰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਥਿਤੀ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਮਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਰਤਵਾਂ ਦਾ ਬੰਡਲ ਜੋ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਦੇ ਬੰਧਨ ਵਿਚ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੰਨੀ ਪੇਟੈਂਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਵਿਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ। ਦਰਅਸਲ, 'ਉਹ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਲਗਭਗ ਪਰਿਵਰਤਨਯੋਗ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਤੇ

42. ਸੰਖੇਪ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੈਂ ਐਂਗਲੋ-ਅਮਰੀਕਨ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਤਾਈ ਘਰ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਸਾਰੇ ਸਭਿਅਕ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਭੂਮੀਗਤ ਗੁਫਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਨਾਹ ਲੈ ਕੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਮੈਗਾਪੋਲਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉੱਚੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਫਲੋਟਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਘਰ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ- ਅਣਗਿਣਤ ਆਪਸੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕਿਸੇ ਸਟੀਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹਨ ਅਤੇ 'ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ' ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਹਾਸੋਹੀਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਦੇ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੋਵੇਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰਸਮੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਖੜੇ ਹੋਣਗੇ ਜਿੱਥੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਨਿਵੇਕਲੇ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ . ਸਗੋਂ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਬੰਧ ਅਤੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਆਪਣੇ ਆਪ

(15) (1977)1 ILR'Pb7 ਅਤੇ ਹੈਰੀ। 642.

ਸੰਪੱਤੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸੌਂਪਣ ਜਾਂ ਦਬਦਬੇ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਾਈਪਰ-ਤਕਨੀਕੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਪਤਨੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਵਜੋਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਮਝਣਾ ਅਯੋਗ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤਤਾ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਲੰਕਾਰਕ ਲਾਈਨ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਆਧੁਨਿਕ ਵਪਾਰਕ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਰੂਪਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ "ਮੈਂ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸੀਮਿਤ" ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ "ਅਸੀਂ ਸੀਮਿਤ" ਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਹੁਣ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਲਕੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਨਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਰਵਉੱਚ ਇੱਕ ਹੋਣ ਲਈ. ਇਸ ਲਈ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜਾਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਟੱਲ ਧਾਰਨਾ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਲਿਖਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਜਾੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਸਹੀ

Vinod Kumar Sethi and others v. The State of Punjab and another
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਹੋਣ ਲਈ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹੀ ਕਾਇਮ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਆਹ ਵਾਲਾ ਘਰ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਟੁੱਟਣ 'ਤੇ।

43. ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਉਦਾਹਰਣ ਦੁਆਰਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਭੰਡਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਤੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਕੂਲ ਫੀਸਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਰਕਮ ਸੌਂਪਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਸਾੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ? , ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ? ਜਵਾਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਪਤੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੇਕਰ ਪਤੀ ਰੋਟੀ ਵਿਜੇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਘਰ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ? ਜਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

Vinod Kumar Sethi and others a The State of Punjab and another
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

44. ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਣ ਸੀਹਿਤਾ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4015 ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

- * “405- ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ: ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਆਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ, ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਬਦਬੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦਾ ਹੈ ਉਸ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਟਰੱਸਟ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ, ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ, ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਇਸ ਦੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਭਰੋਸਾ, ਜਾਂ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਝੱਲਦਾ ਹੈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ, 'ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ' ਕਰਦਾ ਹੈ?”

ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ, ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ, ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਉੱਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਦਬਦਬਾ ਸੌਂਪਣਾ 'ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰੋ ਵਿਜ਼ਨ' ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਲੋੜਾਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਟਰੀ ਮੋਨੀਅਲ ਹੋਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਹ ਸੰਪੱਤੀ ਸੰਯੁਕਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ (ਉਸ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ) ਤਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੂਰਵ-ਲੋੜਾਂ ਹਨ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਸੌਂਪਣਾ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਪਤੀ / ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਅੰਤਰ ਸੇ. ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸੰਯੁਕਤ ਯੂਸਟੇਡੀਅਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਪੱਤੀ 'ਤੇ ਸੌਂਪਣ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੰਯੁਕਤ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿੱਥੇ i ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਭ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਤ੍ਰੀ ਮੋਨੀਅਲ ਹੋਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ' ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਹਰੇਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਵਿੱਚ ਸੌਂਪਿਆ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਟ੍ਰਿਸਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਸਬਸ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੰਕਲਪ, ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਆਪਸੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਾਈਪਰ-ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੋਣਗੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੁਤਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

45. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਟੱਲ ਆਧਾਰ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਇੱਕ ਵੀ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਖਤ ਖੋਜ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨਾ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਨਾ ਹੀ ਅਧੀਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸਮਾਨ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਡੇਢ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਰੱਖ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਮੀ, ਨਾ ਕਿ ਪੂਰਵ ਡੈਟ ਦੀ ਪੂਰੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ, ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦਬਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਨਤਾ ਸਹਿਭਾਗੀ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਿੱਚੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਨੋਟ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਈਵਾਲੀ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਂ ਸਹਿ-ਮਾਲਕੀਅਤ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ cxc ਉਪਯੋਗੀ ਮਾਲਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਚਿੰਨ੍ਹਤ ਸਮਾਨਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ

ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ, ਸਹਿ-ਮਾਲਕੀਅਤ ਜ਼ਰੂਰੀ- 5 ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਤੀ / ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ, ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੇ ਨੋਟਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰੋ, ਇਹ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਜਾਂ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ 31 I ਅੰਤ 32 ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। 116 ਜ਼ਮੀਨ ਹੁਣ ਉਸੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਹ *ਭੁਬਨ ਮੋਹਨ ਦਾਸ ਬਨਾਮ ਸੁਰੇਂਦਰ ਮੋਹਨ ਦਾਸ*, (16) ਦੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਲਈ ਆਇਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 406, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ, ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਧਾਰਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ/ਰੈੱਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। com- V ਮੁਦਈ, ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਪੀ.ਬੀ. ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਯੁਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:-

"ਇੱਥੇ ਸਵਾਲ ਵਧੇਰੇ ਵਿਆਪਕ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵੀ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ।

(16) ਏਆਈਆਰ 1951 ਕਲਕੱਤਾ 69.

ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ' (ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ.)

406, ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੇਲਜੀ *ਰਾਘਵਜੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ*, (17) ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਜੋੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

“■* * ◆। ਹਰ ਸਾਥੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਦਬਦਬਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਹੈ ਜੋ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਹਰ ਮਾਲਕ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 405 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ 'ਦਬਦਬਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ' ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਦਬਦਬਾ ਹੋਣਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਰਾਜ ਸੌਪਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੈਰਿਸ, ਸੀਜੇ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪਤੀ ਉੱਤੇ ਦਬਦਬਾ ਜਾਂ - ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਪਤੀ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਨਾਲ

ਸਬੰਧਤ ਪੈਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਉੱਤੇ ਦਬਦਬਾ 'ਸਪੁਰਦ' ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ।

46. ਭਾਰਤੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ *ਭੂਪੋਦਰ ਨਾਥ ਸਿਨਹਾ* ਬਨਾਮ *ਗਿਰਧਾਰੀ ਲਾਲ ਨਗਰ*, (18) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; *ਮਨ ਮੋਹਨ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਿੰਦਰ ਬਰਸਾਲ* (19); *ਪ੍ਰਿਵਾਂਸ਼ੂ ਰੰਜਨ ਦੱਤਾ ਬਨਾਮ ਹਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਮਿੱਤਰਾ*, (20); ਅਤੇ *ਜੈਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਕਰਾਊਨ ਅਤੇ ਹੋਰ*, (21)। ਵਿਆਪਕ

- (10) ਏਆਈਆਰ 1965 ਐਸਸੀ 1433.
- (18) ਏਆਈਆਰ 1933 ਕੈਲ. 582.
- (19) ਏਆਈਆਰ 1948 ਕੈਲ. 292.
- (20) ILR 1949 ਕੈਲ. (੧) ੪੫੪.
- (21) ਏਆਈਆਰ 1950 ਨਾਗਪੁਰ 99.

ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਥੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਜੁੜਵਾਂ ਹੈ। ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਘਟਨਾ * ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 405 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੋਈ ਸੌਂਪਣਾ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਆਦਿ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਦੂਸਰਾ, ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ (ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੇ ਭੰਗ ਹੋਣ ਤੱਕ ਜਾਂ ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੱਕ) ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 405 ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। - ਹੁਣ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਦਾ ਬਿੰਦੂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਭਾਈਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੀ ਮਾਲਕੀ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਿੱਖੇ ਭੇਦ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵੀ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡਾ ਤਰਕ ਵੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਬੰਧਾਂ ਵੱਲ ਬਰਾਬਰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਘਟਨਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਆਹ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਿਖਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੌਂਪਣਾ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਆਦਿ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ. ^ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਥੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਰੇਕ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸੰਪੱਤੀ ਇੰਨੀ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆ ਵਾਲੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਲੋੜੀਂਦੇ *ਮਰਦਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ*। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੀਵਾਨੀ ਉਪਾਅ ਵਾਜ਼ਬ ਜਾਪਦਾ ਹੈ - ਕੁਆਟ ਬੀਟਵਿਕਸਟ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ, ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਦੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਆਹੁਤਾ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੇ ਨਿਰਬਾਹ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਉਪਾਅ ^ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਉਪਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਆਰਡਰ 32-ਏ ਦੇ ਵਿਧੀਗਤ \ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਨ।

47. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਛੱਡਣ ਜਾਂ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੂਜੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਧਾਰਾ 405, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੂਰਵ-ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਘੋਰਾ। ਸੰਯੁਕਤ ਹਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੌਂਪਣ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਹੀ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਇੱਕ ਗੁੱਸੇ ਵਾਲਾ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ

ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਤੋਂ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਵਿਚ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਿਖਤੀ ਸਮਝੌਤਾ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਸਭ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਧਾਰਨਾ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੋਂਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਦਹੇਜ਼ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਤੋਹਫੇ ਸਮੇਤ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਉੱਤੇ ਸੌਂਪਣ ਜਾਂ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 405, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕਤਾ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

48. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਅਨੰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ / ਇੱਥੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਤੀ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਵਿਆਹੁਤਾ ਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੇ ਜੋੜਿਆਂ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਿੱਚੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਹਰ ਦੂਜੇ ਵਸਨੀਕ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਵਿਆਹੁਤਾ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰਾਂ, ਜਾਂ ਅਨੁਵਾਹ ਪੂਰੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਤੀ ਸਬੰਧਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਉਦਾਹਰਣ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੇਠੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਿੱਖਿਆ - ਵਧੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਦੀ ਲਾੜੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਲਪਨਿਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਦੁਲਹਨ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਦੇ ਘਰ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜੋੜਾ ਇਸ ਨੂੰ ਪਤੀ ਦੀ ਪੋਸਟਿੰਗ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਣਾ ਚਾਹ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸਦੇ ਟੀਕਾਰਟਾ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ? ਸ੍ਰੀ ਥਾਪਰ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸੰਯੁਕਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਅਤਿ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਘੱਟ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਥਿਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।¹

ILR ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

(1982)2

49. ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਅਤੇ ਲਾਈਸੈਂਸ ਵਾਲੇ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਜ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਤੋਹਫਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਸਮਾਨ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਆਨੰਦ, ਜੋੜੇ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸੀਮਾਵਾਂ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 'ਸਿਰਫ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਜ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਨਾਲ, ਇਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਅਣਵੰਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ-

50. ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 405 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਬਦ 'ਜੋ ਕੋਈ' ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਦੀ ਨੇੜਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਵੀ, ਇਸ ਦੇ ਘੇਰੇ

Vinod Kumar Sethi and others v. The State of Punjab and another
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਹੁਰੇ, ਜੀਜਾ, ਸਾਲੇ (ਅਤੇ ਪਤੀ ਦੇ ਹੋਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧਾਂ) ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇਗਾ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਜਾਂ ਗੁਜ਼ਰਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਤ ਉਸਦੀ ਵੱਖਰੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ। ਵਿਆਹੁਤਾ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਿੰਦੂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਤੀ ਸਬੰਧਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਕੱਲੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਸੰਯੁਕਤਤਾ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਦੇ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੋਡ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 405 ਅਤੇ 406 ਦਾ ਦਾਇਰਾ।

51. ਵੱਡੇ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵੀ, ਸ੍ਰੀ ਸੇਠੀ, ਵਧੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ, ਨੇ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਲਾਲਚੀ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਵੱਸ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। -ਸਹੁਰੇ ਜਾਂ ਪਤੀ ਦੇ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇ, ਜੋ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਗਲਤ-ਉਚਿਤ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਦਾਜ ਜਾਂ ਰਵਾਇਤੀ ਤੋਹਫੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾੜੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹਨ। ਕੁਝ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਪੀਲ ਵਜੋਂ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਦਾਜ ਦੀ ਲੁੱਟ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਾ ਕਰੇ ਜੋ ਕਈ ਵਾਰ ਲਾੜੀ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਦੇ ਦੁਖਦਾਈ ਕੇਸਾਂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਲਾਲਚੀ ਲਾਲਸਾ ਦੁਬਾਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। - ਨਾਕਾਮਯਾਬ ਜਾਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਹਾਤੇ 'ਤੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਰਾਹਤ ਦੀ ਬਜਾਏ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ

ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਖਿੱਚੇ ਗਏ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਿਵਲ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਕੋਮਲ ਰਹਿਮਤ ਵੱਲ ਸੁੱਟ ਦੇਣਾ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਨੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰੋਣ ਵਾਲੀ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪਾਅ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। .

52. ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਏ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਸਟੈਂਡ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਧਿਅਮ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਤੀ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਖੂਨ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਰੱਖਣਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਟਾਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੋਰ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਧੱਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਪਤੀ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ। ਸਿਰਫ਼ ਤੱਥਾਂ (ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਹ ਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ. ਓਰ ^ਆਰ;) (ਹਾਇ, ਅਤਿ ਦੇ ਝੂਠ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰੋ। ਦਾਜ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਲਾੜੀ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 405 ਅਤੇ 406 ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਤੇ ਜਾਂ ਪਤੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ। ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਜੋੜੇ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸੱਸ-ਸਹੁਰੇ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦਾਜ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਸੌਂਪਣਾ ਜਾਂ ਦਬਦਬਾ ਦੇਣਾ, ਇਸ ਲਈ, ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ ਸੁਚੇਤ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਮੂਹ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

53. ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਪੈਰਾ 28 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਆਰਟੀਕਲ* < ਦਾਜ ਜੋ ਪਤੀ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਤੋਹਫੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਆਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਦਾਜ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ' ਅਤੇ

ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਨੰਦ, ਇਹ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਕੀ ਇਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਦੁਲਹਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਪਤੀ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹਨ ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਤੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਈਆਂ ਹਨ- ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸਹੁਰੇ ਜਾਂ ਪਤੀ ਦੇ ਹੋਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਜਾਂ ਗੁਜ਼ਰਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਭੋਲੀ-ਭਾਲੀ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੰਪਤੀ ਉੱਤੇ ਦਬਦਬਾ ਜਾਂ ਦਬਦਬਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

54. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਲਈ, ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। *ਕਮਲ ਰਾਣੀ*, (22)। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ, ਪੰਜ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਫਿਰ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਸੱਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਉਸੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੈਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੂੰ ਉਥੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹੁਣ ਪਤੀ ਜਾਂ ਸੱਸ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ) ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਠਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਾਹਰ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਤਨੀ ਦੇ ਦਾਜ ਉੱਤੇ, ਫਿਰ ਉਸੇ ਨੂੰ ਹੁਣ ਚੰਗੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

55. *ਭਾਈ ਸ਼ੇਰ ਜੰਗ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰੇ 12 ਅਤੇ 13 ਹਿੰਦੂ ਪਤਨੀ ਦੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਸੱਸ-ਸਹੁਰੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਸੌਂਪਣ ਜਾਂ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਇੱਕ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ- ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਅਜਿਹਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ? ਖੇਤਰ ਹੁਣ.

(22) 1963 PLR 667.

56. ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀਆਂ ਚਲਣਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ

Vinod Kumar Sethi and others v. The State of Punjab and another
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਅਯੋਗ ਹੈ। ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੌਪਣੀ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਦਬਦਬਾ ਲੰਘਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ *bj** ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਿਖਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਕਵਰਚਰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਟੁੱਟਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੌਪਣ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪੂਰਵ-ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਤੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਿਖਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। . ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਪਤੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਦਾਜ ਉੱਤੇ ਸੌਪਣ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਆਸਾਨ ਧਾਰਨਾ *ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ* ਅਤੇ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਇੱਕ ਉਪ-ਸੂਝਵਾਨ ਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ-ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਦੋਜ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਖੜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

57. ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਦੇ ਮੌੜ, ਇਸਲਈ, ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਿਖਤੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ ਇਸਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

58. 'ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਕੋਈ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਟੈਰਾ-ਫਰਮਾ ਵੱਲ ਮੁੜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਪੈਰੇ 2 ਅਤੇ 3 ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ, ਵੀਨਾ ਰਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ

59. ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ,

ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ 1 ਜੁਲਾਈ 1981 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਸ਼ੱਦਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਜਬਰਦਸਤੀ ਮੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 200000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਸੂਲਣੀ ਪਈ ਸੀ। 50,000 ਦੀ ਨਕਦੀ ਅਤੇ 30 ਤੋਲੇ ਸੋਨਾ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਤਿੰਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖੁਲਾਸਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਾਜ ਦੀਆਂ ਕਥਿਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਹੋਈ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰੁ. 24.750 ਦੀ ਨਕਦੀ ਅਤੇ ਕਰੀਬ 27 ਤੋਲੇ ਸੋਨਾ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਕ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਸੇਠੀ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਭਰੋਸਾ ਥਾਣਾ ਕੋਤਵਾਲੀ ਦੇ ਐਸਐਚਓ, ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸ੍ਰੀ ਭਗਤ ਰਾਮ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਸੀ। ਬਠਿੰਡਾ, ਮਿਤੀ 16 ਅਗਸਤ, 1981। ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦਾ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਿੰਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ, ਅਤੇ ਕੋਰਸ ਦੌਰਾਨ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਰੋਕ ਲੱਗਣ ਤੱਕ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

60. ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ ਹੁਣ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਖ ਨੂੰ ਫੜਦਾ ਹੈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 2 ਹੈ: -

“ਇਹ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੈਨੂੰ ਗਹਿਣੇ, ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਨ, ਕੱਪੜੇ, ਫਰਨੀਚਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਘਰੇਲੂ ਸਮਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 10000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। 21,000 ਮੇਰੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਸੱਸ ਤੋਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਕਥਿਤ ਦਾਜ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਸੱਸ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ- ਇਹ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੱਸ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਸ਼, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਅਸੰਗਤ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ

Vinod Kumar Sethi and others v. The State of Punjab and another
(S. S. Sandhwalia, C.J.)

com ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦਾ ਸੰਦਰਭ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਕਥਿਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਿਆਹ ਦੇ ਦਿਨ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਜਾਣਾ. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਤੀ ਅਤੇ ਸੱਸ-ਸਹੁਰੇ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੌਂਪਣ ਦੇ ਉਲਟ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰੇ 4, 5, ਅਤੇ 6 ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

1, . ਕਿ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਨੂੰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਸੱਸ-ਸਹੁਰੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਤਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਨੁਬੰਧ A ਅਤੇ B ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਵਜੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ।

5, ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਲੇਖ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਅਤੇ 'ਬੀ' ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਸਰਵਸ਼੍ਰੀ ਜਸ ਰਾਏ, ਭਾਗਲਾ, ਸ਼ਾਮ ਸੁੰਦਰ, ਪੁੱਤਰ ਰਾਮਜੀ ਦਾਸ, ਰਾਜਪਾਲ ਅਤੇ ਡਾ, ਐਸਕੇ ਅਰੋੜਾ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸੇ ਦਿਨ, ਮੈਂ ਈ. 28 ਜਨਵਰੀ, 1979

6, ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਉਕਤ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਦਾਜ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਪੂਰੀ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਹ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਆਖਰਕਾਰ ਲਗਭਗ 3 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲੇ ਲਿਬਾਸ ਵਿੱਚ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਐਨੀ ਜ਼ਰਜ 'ਏ' ਅਤੇ 'ਬੀ' ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੇਖਾਂ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

61. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਕੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਸਰਬ-ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਬੇਤੁਕਾ ਦੋਸ਼ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੂਚਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮੰਗ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਕਥਿਤ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਹੈ। 28 ਜਨਵਰੀ, 1979 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਦਾ ਦਿਨ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦਾ ਆਯਾਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਤੱਥ ਪਤੀ ਨੂੰ ਦਾਜ ਦੇਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਪਿਤਾ. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੌਂਪਣਾ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿਮੋਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੇ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ

ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜਨਵਰੀ-ਫਰਵਰੀ, 1981 ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਤੱਕ, ਉਹ ਖੁਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਰਹੀ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਕਿ ਗੱਦੀਨਸ਼ੀਨ ਦਾ ਪੱਕਾ ਮਾਮਲਾ ਹੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਾਜ ਦੇ ਕਥਿਤ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਮਲੋਟ ਵਿਖੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁਲਾਈ 1981 ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ।

62. ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚਲੇ ਦੋਸ਼ ਧਾਰਾ 405, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਪੁਰਦਗੀ ਸਖਤ ਸਵੇਦਨਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਾਂਝ ਜੋ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਪਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਪੈਰੇ 50 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦਾ ਤੱਥ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਜ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤੀ-

ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ-ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਪਤੀ ਅਤੇ ਸਹੁਰੇ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਦਾਜ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਪਤੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਣ ਦਾ ਅਸਲ ਤੱਥ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਤੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਸੌਂਪਣ ਜਾਂ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦਾਜ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸਾਲ (28 ਜਨਵਰੀ, 1979 ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਦਿਨ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਕਥਿਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ) ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਧਾਰਨਾ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਬਜ਼ਾ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੌਂਪਣ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਜਾਂ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਾ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਤੋਂ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਵੀ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵਿਗਾੜਦਾ। ਧਾਰਾ 405, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦਾ ਅਰਥ !

63. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚਲੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੱਚ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ ਉਹ ਦਾਜ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਯੂ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ.)

ਪਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ. ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸਲਈ, ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਧਾਰਾ 34, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 406 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੂਰ ਤੋਂ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

64. ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਖੋਜ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਦੋਸ਼, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਵੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 405, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਜਾਂ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਧਾਰਾ 406, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1981 ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜੁਲਾਈ, 1981 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਾਇਟਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਤੱਕ, ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਮਝੌਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ। ਦਰਅਸਲ, ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਤੋਂ ਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕਥਿਤ ਬਰਾਮਦਗੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਰੁਖ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਘੱਟਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਫੁਟਕਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਆਪਣੀ ਅਟੱਲ ਕੁਝਤਣ ਦੇ ਨਾਲ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਵਿਆਹ ਦਾ ਅਣਸੁਖਾਵਾਂ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ- ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ

ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ . ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਕੁਝ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵੀ , ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਫੁਟਕਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰ. 4022-ਐਮ/1981 ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। be and are as quash ed.

65. ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਫੁਟਕਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੰ. 3884-M, 5119-M, 5309-M, 5791-M. 1986 ਦੇ 5860-M; 1451-ਮ. 1478-M, 1505-M, 1597-M,

2361-M, ਅਤੇ 3367-M of 1981, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਬੈਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਜਾਣਗੇ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ